

REMISSVAR

2016-05-17
Dnr 3.9:0128/16

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Remiss av departementspromemorian Uppföljning av återvändandedirektivet och direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning (Ds 2016:3)

(ju2016/01441/L7)

Inledning

Barnombudsmannen har beretts tillfälle att yttra sig över departementspromemorian "Uppföljning av återvändandedirektivet och direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning".

Barnombudsmannens kommentarer utgår från FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Barnombudsmannens kommentarer gäller de barn som kan komma att påverkas av promemorians förslag.

En generell kommentar som gäller hela promemorian gäller avsaknaden av analys av de konsekvenser förslaget kan komma att ha för barn. Barnombudsmannen vill påminna om den strategi som riksdagen antagit för att stärka barnets rättigheter i Sverige. I strategin slås fast att all lagstiftning som rör barn ska utformas i överensstämmelse med barnkonventionen. I strategin framgår att såväl barnperspektivet som barnrättsperspektivet ska genomsyra alla delar av lagstiftningskedjan.¹

Uppföljning av återvändandedirektivet

Barnombudsmannen har inga synpunkter i förhållande till promemorians förslag i denna del.

Barnombudsmannen vill dock upprepa den kritik som det europeiska nätverket av barnombudsmän, European Network of Ombudspersons for Children (ENOC), riktat mot återvändandedirektivet i sin helhet. Kritiken framgår av vårt tidigare remissvar gällande återvändandedirektivet (SOU 2009:60). ENOC anför att återvändandedirektivet har misslyckats med att respektera barnens rättigheter och barnets bästa. Barn och ensamkommande barn är bärare av rättigheter och ska skyddas och inte förföljas, tas i förvar eller avlägsnas, som återvändandedirektivet tillåter. ENOC

¹ Socialdepartementet, Nationell strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige, 2010.

uppmanar regeringarna i medlemsstaterna att endast anta de minimikrav som återvändandedirektivet kräver och respektera gällande internationella instrument och dessa organs uttalanden. Med tanke på de ökade flyktingströmmarna i Europa och den särskilt svåra situationen för barn på flykt anser Barnombudsmannen att ENOCs uppmaning är högst relevant.

Direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning

Barnombudsmannen har inga synpunkter på förslaget att det inte längre ska vara en förutsättning för beviljande av status som varaktigt bosatt i Sverige att utlänningsen har permanent uppehållstillstånd. Barnombudsmannen anser dock att det är beklagligt att personer som är *övrigt skyddsbehövande* inte kan beviljas ställning som varaktigt bosatta. Enligt artikel 4 i återvändandedirektivet² ska direktivet inte påverka tillämpningen av förmånligare bestämmelser i bilaterala eller multilaterala avtal och förmånligare bestämmelser för tredjelandsmedborgare i gemenskapens regelverk om invandring och asyl. Direktivet ska inte heller påverka medlemsstaternas rätt att anta eller behålla bestämmelser som är förmånligare för de personer som det är tillämpligt på, förutsatt att dessa bestämmelser är förenliga med direktivet. Barnombudsmannen saknar en motivering till varför just *övriga skyddsbehövande* inte ska kunna få ställning som varaktigt bosatta. Barnombudsmannen vill påminna om barnkonventionens artikel 2 att konventionsstaterna respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i konventionen utan åtskillnad av något slag.

Föredragande i ärendet har varit juristen Maj Fagerlund och utredaren Shanti Ingeström.

Fredrik Malmberg
barnombudsman

² Europaparlamentet och Europeiska unionens råd antog den 16 december 2008 direktiv 2008/115/EG om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna